

GAZETA ZGIERSKA

Prenumerata

Rocznie	marek	300.—
Półrocznie	"	150.—
Kwartalnie	"	75.—
Miesięcznie	"	25.—

Zgierz,

dn. 22 października
1921 roku.

Cena ogłoszeń

za wiersz 1-szpaltowy	20.—
za tekstem	20.—

Wychodzi w soboty.

Dr. Rudolf Sikorski.

Samorząd miejski w Polsce i jego najbliższe zadania i cele.

Artykuł niniejszy jest przedrukiem z „Samorządu Miejskiego” — miesięcznika wydawanego przez Związek Miast Polskich. Redakcja

(Ciąg dalszy).

Przechodząc do oceny przedstawionych głównych przepisów ustaw miejskich w Austrii, a tem samem i w Galicji, stwierdzić należy, że ustawy te bardzo szczegółowo opracowane, mają pewne zalety, ale nie tworzą typu zasadniczego. W Prusiech rząd chciał mieć samorząd dobrze urządzony i zaopatrzone, liczył się bowiem z tem, że daje go ludności własnej, narodowo prawie jednolitej, a w jej rozwoju widział podwalinę dla siebie. W Austrii nie było tych warunków, jak w Prusiech, i tu rząd, ulegając przemianom politycznym, dał samorząd, lecz nie dał mu środków dostatecznych, niechętnie mu pomagał, poďdał go silnej kontroli władz nadzorczych, a zwłaszcza państwowych, tolerując władze nadzorcze samorządowe z musu i nieufnie, stąd pozbawił je egzekutywy.

Na fakt ostatni wpłynęło też ówczesne zapatrywanie, że zadania samorządu leżą przeważnie w dziedzinie gospodarczej, stąd rząd nie tyle zwracał uwagi na gminy, jako organy administracji państwowej, urzeczywistniające ustawy i rozporządzenia i przestrzegające ich wykonania, ile dążył do stworzenia z naczelników gmin, burmistrzów i prezydentów, pomocniczych organów wykonawczych rządu, które wyposażał we władzę bardzo znaczną i bardzo odpowiedzialną.

Rząd Austrii, mając do czynienia z kilkunastu podległymi narodowościami, znacznie wolniej niż tego wymagał postęp cywilizacji i szybki wzrost kultury rozszerzał uprawnienia polityczne i społeczne na warstwy ludowe i robotnicze i długie lata opierał się wyłącznie na klasach posiadających i na zamożniejszym mieszczaństwie, wyłączając aż do ostatnich lat przed wielką wojną od praw obywatelskich w miastach i gminach wiejskich ludność pełnoletnią, lecz nie płacącą podatków. Aby te warstwy usposobić przychylnie dla państwa, przyznał im rząd prawa polityczne nad parlamentu, pozostawiając na drugim planie Sejmy, a dopiero na trzecim miasta i gminy.

Niemieckie miasta pierwiej niż inne przyznały prawo wyborcze osobom nie płacącym podatków, wyłączając jednak zazwyczaj kobiety nieopodatkowane, płacące podatki nie głosowały bezpośrednio, tylko przez pełnomocników. Stąd dochowały się w Galicji ordynacje wyborcze przestarzałe, a jedynie dość wysoki poziom oświaty i religijna kultura warstw posiadających nie przyczyniały się do zaostrenia różnic społecznych i nie pogłębiały nad miarę upośledzenia obywatelskiego szerokich warstw ludności, pozbawionych praw wyborczych.

Rządy w miastach dostawały się warstwom, które stanowiły lub z innymi tworzyły większość, te wybierały na prezydentów i burmistrzów swoich ludzi, zaś wybitna ich władza i obszerny zakres działania były wyrazem uprawnień i przywilejów tej większości, co de facto prowadziło do rządów oligarchicznych patrycjatu i średniego mieszczaństwa. Przewadze wpływów ziemianstwa przypisać należy, że żadne z miast większych poza Lwowem i Krakowem nie uzyskało stanowiska miasta o włas-

nym statucie, mimo, że niektóre z nich posiadały od 30—50,000 mieszkańców. Kosztem tych miast budowano drogi w powiatach, z których miasta te były nie wydzielone.

(C. d. n.).

Wiadomości miejskie.

Poprawka do statutu podatku szkolnego. W umieszczeniu ubiegłego tygodnia statucie podatku szkolnego wkraď się błąd, a mianowicie: w § 5 kl. II p. f) winno być: „osoby wykupujące świadectwa przemysłowo-handlowe IV, VI, VII i VIII kat. — Mk. 500”.

Prócz tego statut na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 20. X. 21 r. uzupełniono jeszcze klasę VI podatników, t. j. posiadaczy gruntów, których udział w podatku szkolnym ma wynosić: właściciele gruntów uprawnych od 4 do 6 mrg. po mk. 200.— z 1 mrg., właściciele gruntów uprawnych więcej jak 6 mrg. po mk. 300.— z 1 mrg.

Spis ludności. Według tymczasowych obliczeń m. Zgierza wynosi ogółem 21065, w tej liczbie mężczyzn 9534, kobiet 11531, Do narodowości polskiej zalicza się 16363 i do obcej narodowości 4702.

Pomoc dla rolników w koniach i zaprzęgach ze strony władz wojskowych. W myśl okólnika M. S. W. № 88 z dnia 22 września r. b. za L. AW. 424 zawiadamia się, iż o kupno koni wojskowych dla celów rolniczych należy zwracać się wyłącznie do Województwa Wydziału Rolnictwa i Weterynarii, zaś o wypożyczenie koni wojskowych do poszczególnych dowództw, które sprawy te załatwiają we wskazanym zakresie.

Podania o kupno lub wypożyczenie koni kierowane do Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wojskowych rozpatrywane nie będą.

Korzystający z wynagrodzenia rolnik, oprócz wyżywienia dla żołnierza i konia według norm, ustalonych w odnośnych rozkazach, obowiązany jest uiścić do Kasy Wojskowej kwotę za każdy dzień powszedni podług następującego obliczenia:

1) Amortyzacja jednego konia	Mk. 50.—
2) " wozu	" 40.—
3) " uprzęży	" 20.—
4) " ubrania żołnierza	" 22.—
4) Robocizna żołnierza	" 30.—

Mk. 162.— dziennie

Pasza dzienna dla dwóch koni wynosić ma 30 funtów owsa 12 kg. i 1 puda siana 16 kg. W razie braku owsa można w wyjątkowych wypadkach część brakującego owsa zastąpić inną paszą treściwą w tej samej wadze, względnie podwójną ilość siana, z tem jednak, że każdy koń musi otrzymać dziennie najmniej 10 funtów — 4 kg. owsa.

Żołnierzowi należy się dostatecznie pożywienie robotnika rolnego i odpowiednie pomieszczenie.

Two Opieki nad biednymi dziećmi w Zgierzu rok 9 zorganizowało kwestę uliczną, wynik której przedstawia się następująco: zebrały panie: Borstowa Mk. 5096.50, Cielecka i Kral

kowska 3888.—, Dzióbkiwiczowa i Długoszeńska 2096.—, Draholowa 5559.—, Flancówna 2521.—, Gerliczowa i Łodwizanka 2070.—, Ikiertowa i Gwiazdowska 2964.—, Janczewska i Kindermandówna 3384.—, Kleniewska 5088.—, Lorentzowa i Łodwizanka 5869.—, Olczakówna 2737.—, Pogorzalska 1529.—, Stefanowska i Sniegocka 2277.—, Świelińska 6133.—, Szymańska 4077.—, Weikertówna 3905.— Ogólna suma 59188.50. Do tak pomyślnego wyniku kwesty przyczyniło się b. dużo grono pań zaproszonych do współpracy przez T-wo, które z wielką gorliwością i prawdziwie dobrą wolą samę kwestowały, za co też Zarząd T-wa składa im serdeczne podziękowanie.

Wycofywanie banknotów z obiegu. Polska krajowa kasa pożyczkowa podaje do wiadomości, że ze zgodą min. skarbu wycofuje się z obiegu następujące bilety swoje I emisji, 500 markowe wzoru biletów okupacyjnych z datą 15 stycznia 17 r. podpisane przez dyrektorów Karpińskiego, Hamda, i skarbnika głównego Karpusa — 100 markowe z wizerunkiem Kościuszki datowane 25 lutego 19 r. podpisane przez dyr. Karpińskiego Handta i skarbnika Karpusa na papierze różowym i białym, 1,000 mk. z wizerunkiem Kościuszki datowane 17 maja 19 r. podp. przez dyrektorów Adama, Zarzyckiego i skarbnika głównego Karpusa na papierze różowym z białym. Powyższe bilety będą przyjmowane powszechnie do zapłaty, jak również we wszystkich oddziałach P. K. K. P., urzędach, kasach skarbowych, kolejowych, pocztowych i wogóle w kasach instytucji państwowych na opłatę wszelkich należności tylko do 15 grudnia r. b. Po tym terminie ustaje obowiązek przyjmowania biletów tych do zapłaty. Mogą one być wymienione na bilety II emisji w oddziałach P. K. K. P. aż do 15 stycznia 1922 roku. Koszty przesyłek pocztowych, biletów zgłaszanych do wymiany ponosi ich posiadacz. Z dniem 16 stycznia 1922 roku ustaje zupełnie obowiązek opłat wspomnianych biletów. Przy tej sposobności P. K. K. P. zwraca się ponownie z wezwaniem do posiadaczy większych sum gotowizny przechowywanych w domu, by pojmując swój własny interes je na bilety skarbowe serii II emisji lub na wewnętrzną długoterminową pożyczkę państwową z 1920 roku, które przynoszą 5 pr. rocznie i korzystają z różnych przywilejów.

Rejestracja wywiezionego do Rosji lub Ukrainy mienia. Na mocy rozporządzenia Głównego Urzędu Likwidacyjnego polegają zwrotowi mienia gospodarcze rolne, przemysłowe, handlowe i inne mienia ruchome i użytku domowego, wywiezione do Rosji i Ukrainy, poczynając od sierpnia 1914 r. Zwrotowi podlega mienie wywiezione z Polski zarówno przymusowo jak i dobrowolnie.

Pod przymusową ewakuacją rozumie się bądź ewakuację, dokonaną przez samego poszkodowanego na rozkaz władz rosyjskich, bądź też ewakuację, dokonaną przez władze rosyjskie po uprzednim zajęciu lub zarekwirowaniu w tym celu ewakuowane-

go mienia. W myśl tego nie podlega rejestracji mienie, zarekwirowane przez władze rosyjskie i zużyte na miejscu, natomiast podlega rejestracji mienie rekwirowane przez władze w celu ewakuacji i w następstwie wywiezione do Rosji i Ukrainy.

Przy dobrowolnej ewakuacji mienia do Rosji i Ukrainy, rejestracji podlega zarówno mienie, znajdujące się jeszcze obecnie w posiadaniu właściciela w Rosji lub Ukrainie, jak również mienie, które po ewakuacji zostało przyjęte przez władze rosyjskie lub znajduje się u osób trzecich.

Zasadniczym warunkiem reewakuacji mienia będzie fakt, że dany przedmiot nie uległ zniszczeniu lub nie zaginął, lecz rzeczywiście znajduje się lub okaże się w zawiadywaniu rządowych albo społecznych instytucji państwa Rosyjskiego lub Ukraińskiego, względnie w posiadaniu osób trzecich, fizycznych lub prawnych, którym to osobom, w celu reewakuacji, będzie odebrany.

Co do zaginięcia lub zniszczenia ewakuowanych przedmiotów musi nastąpić udowodnienie ze strony rządu Rosyjskiego względnie Ukraińskiego.

W razie zaginięcia lub zniszczenia mienia, o ile stało się to nie wskutek siły wyższej (np. pożaru, działań wojennych) i o ile to mienie stanowiło środki produkcji (np. maszyny, narzędzia, inwentarz żywy i martwy i t. p.) przysługuje poszkodowanemu prawo otrzymania ekwiwalentu, t. j. takiego samego przedmiotu, lub wynagrodzenia pieniężnego, obliczonego według waluty złotej.

Z powyższych względów zwraca się szczególną uwagę na rejestrację przedmiotów, stanowiących środki produkcji. Rejestracji jednak podlega również mienie, nie stanowiące środków produkcji, gdyż, o ile ono istnieje, to w myśl Traktatu Ryskiego, na żądanie musi być reawakowane.

Podstawę prawną żądania przez Państwo Polskie reawakuacji mienia lub, w razie zaginięcia, albo zniszczenia, — odpowiedniego ekwiwalentu, stanowiąc będą osobiste deklaracje poszkodowanych. Deklaracje te mogą być indywidualne lub zbiorowe, w zależności od rodzaju ewakuowanego mienia. Wszyscy poszkodowani złożyć je winni w odpowiednim czasie, oraz według wzorów i w trybie przewidzianym Rozporządzeniem Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 12 sierpnia 1921 r. oraz niniejszą instrukcją.

W razie nieobecności w kraju lub śmierci właściciela ewakuowanego mienia, deklaracje powinni składać zastępcy prawni właściciela lub jego rodzina.

Deklaracje złożyć winni niezależnie od dotychczasowych rejestracji strat wojennych, gdyż takich deklaracji wymaga Traktat Ryski.

Dla udowodnienia ewakuacji lub rekwizycji w celu ewakuacji i t. p. winni być przedstawione posiadane dowody.

Deklaracje należy składać w Magistracie.

Pierwszorządna Szkoła Tańców

ZYGMUNTA MĄKOWSKIEGO

ul. Wesola № 26.

Zawiadania że lekcje tańców

nowoczesnych rozpoczną się w środę, dnia 26 Październ. 1921 r. W programie kursu jesiennego

ostatnie nowości Paryża

między innymi Amerykański taniec

„Shimmi—Fox—Trot”.

„Tango-Paris”, One-Step, Boston walc, Fox-Trot.

Lekcje w kompletach zamkniętych.

Grupy dobre! Lekcje prywatne (oddzielne).

Wzorowy kurs trwać będzie 6 tygodni.

UWAGA! Walca i Polkę wyuczam bez względu na zdolność w przeciągu 3-ch lekcji.

Zapis i informacji udziela się codziennie w Szkole od 7—8 wiecz.

Ola młodzieży do 16 lat specjalny komplet i program.

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości

zwołuje

ZEBRANIE na niedzielę 23.X. 1921 r. o godz. 3-ej pop.

Porządek dzienny: Sprawozdanie z Warszawy, składka członkowska, sprawa lokalu.

Z poważaniem ZARZĄD.

LOKAL

poszukiwany minimum 26x15, może być fabryczny, na piętrze. Oferty proszę składać w kiosku p. Lacha okazicielowi miljonówki № 1353796.

Dnia 14 b. m. została zgubiona damska torebka zamiszowa z monogramem I. L. Uczciwy znalazca zechse zwrócić do apteki Ludoborskiego za wynagrodzeniem.

Landau Chil zgubił dowód osobisty i kartę powołania.

Michalski Mateusz zgubił kartę zwolnienia.

Wójcikiewicz Maksymilian zgubił kartę bezterminowego urlopu.

Walczak Leopold zgubił kartę bezterminowego urlopu.